

NEVELÉS

SZAKMAI-MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT

Élménytevékenységek gyümölcsökkel

**A CÍMLAPFOTÓ-PÁLYÁZAT
SZEPTEMBERI NYERTESE:**

Gyöngyös Város Óvodái Katona József Úti
Tagóvodája – Katica csoport

- Az aszalás az jó móka, és még finom is
- Hogy is kell használni ezt a robogotgépet?

Beküldő óvodapedagógus: Zics Boglárka

ÁRA: 680 FT

LXXIV. évfolyam
2021. szeptember
7. szám

Örökös főszerkesztő: Kőrömi Katalin

Főszerkesztő: Hornyán Anna
anna.hornyan@gmail.com

Főszerkesztő-helyettes: Sinkovicsné Király Angéla
sinkovics.kiraly62@gmail.com

SAKMAI TANÁCSADÓ TESTÜLET:

Bíró Gyula, Dr. H. Tóth István CSc, Dr. Pálfi Sándor PhD, Hornyán Anna, Lizanecz Edina, Nagyné szabó Etelka, Dr. Páli Judit PhD, Sinkovicsné Király Angéla, Tallér Erzsébet

A kiadásért felel: a kiadó ügyvezetője

Marketingigazgató: Mester Tamás
mester.tamas@sprintkiado.hu

Kiadó és szerkesztőség:
Sprint Kft., 1137 Budapest, Újpesti rkp. 7.
Telefon: 237-5060
E-mail: ovodaineveles@sprintkiado.hu

Hirdetésfelvétel:

íj: Machos Ferenc
Telefon: 06 (1) 237-5060
06 (30) 335-2949
E-mail: hirdetes@sprintkiado.hu

MEGREDELHETŐ:

- honlapunkon: www.sprint-kiado.hu
- telefonon: 06 (1) 237-5060
- e-mailben:
elofizetes@sprintkiado.hu

Előfizethető még a Magyar Posta Zrt.-nél az ország bármely pontján közvetlenül a kézbesítőknél, a postahivatalokban, valamint a Központi Hírlap Irodánál: 1087 Budapest, Orczy tér 1. Postacím: 1900 Budapest. Tel.: 477-6300 vagy 767-8262 és hirlapelofizetes@posta.hu címen.

Éves előfizetési ár:
6800 Ft (10 megjelenés).

Külföldön terjeszti:

Color Interpress Kft.
1039 Budapest, Hatvani Lajos u. 14.
Tel./fax: 243-9232
info@colorinterpress.hu

A kéziratokat wordben, a rajzokat, fotókat JPG-file-ban (1 MB feletti méretben) várjuk az ovodaineveles@sprintkiado.hu e-mail címre. Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza!

„A kiadó részére megküldött fotókra vonatkozóan írásban kérjük a beküldő nyilatkozatát, hogy a képen szereplő személyek (gyerekek esetében a szülők) hiteelt érdemlően nyilatkoztak arról, hogy hozzájárultak a publikálásához nyomtatott és online formában egyaránt. Kiadó a továbbiakban semmilyen felelősséget nem vállal a beküldött és megjelent fotók tartalmáért!”

Nyomás:

Pauker Nyomdaipari Kft.
1047 Bp., Baross u. 11–15.
Tel.: 272-2297
Felelős vezető: Varga Szilárd

magyar
nyomdatermék
NYOMDA- ÉS PÁPÍRPARI SZÖVETSÉG

A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk!

HU ISSN 0133-1477

Tartalom

BÚCSÚZÁS

Hornyán Anna: Éljük meg együtt	B2
Sinkovicsné Király Angéla: Búcsúszom	1
Sprint Kiadó búcsúztatója	2
Dr. H. Tóth István: Kőrömi egy intézmény	2
Dr. Pálfi Sándor: A progresszív óvoda motorja.	3
Dr. Páli Judit: Kőrömi Katalin emlékére.	4
Pivókné Gajdár Klára: Rövid emlékezés	5
Nagyné Szabó Etelka: Tisztelet – közös munka – barátság	5

INDUL A 2021/2022-ES NEVELÉSI ÉV

Nevelési évköszöntő	7
Címlapfotó-pályázat – eredményhirdetés.	7
Bemutatózik a címlapfotó-pályázat szeptemberi nyertese	8
OVI-NEVI ROADSHOW	8

VISSZATEKINTÉS A NYÁR ESEMÉNYEIRE

Sinkovicsné Király Angéla: Országsszerte minden évben	10
Chornitzer Beatrix: Egy éjszaka a csillagok között a Budaörsi Mákszem Óvodában	12
Fazekas Zoltán: A Napkirály, Óvodai búcsúzó, Fészek lennék, Felfedezők (versek)	14
Dr. H. Tóth István–Tallér Erzsébet–Zámbóné Kis-Illés Magdolna: Szóforgató – július – augusztus – szeptember.	15

BEFOGADÁS – CSALÁD ÉS ÓVODA KAPCSOLATA

Sinkovicsné Király Angéla: Kezdődik az óvoda.	20
Kundakker Ferencné: Kompetencia program	21

ÓVODÁINK PEDAGÓGIAI GYAKORLATÁBÓL

Szabó-Gajdos Edina: Dinókiállítás	23
Mezeiné Kálló Anita: Dinoszauroszt projekt	25

SAKMAI TUDÁSUNK BŐVÍTÉSÉHEZ

Sulyan Eszter: Lila fecskék a világ körül.	28
Szántóné Papp Judit: „Indulj el egy úton, Én is egy másikon...” (3. rész) – avagy az óvodapedagógusi pályakezdemények kihívásai – Bízunk a pályakezdeményekben!	30
Zámbó Rita: Relaxáció	33

BESZÁMOLÓ KUTATÓMUNKÁKRÓL, KÜLHONI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL

Vargáné dr. Nagy Anikó: Jó gyakorlatok a generációközi kapcsolatok erősítésében (2. rész)	36
Rákóczi Barbara: Zenei kutatás.	37
Gagnon Eszter: DMOIESZ – Külhoni kulturális és nyelvalapozó fejlesztőprogram	38
Orgoványi Anikó: Kezdődik az óvoda (vers)	39

Tisztelt olvasóink!

Örömmel tudatjuk, hogy egyre nagyobb népszerűségnek örvend az Óvodai Nevelés folyóirat Facebook-oldala, mely ezen a linken érhető el: www.facebook.com/ovodaineveles Facebook-oldalunk létrehozásának célja elsősorban nem az Óvodai Nevelés folyóirat helyettesítése, kiváltása, hanem,

- az újságban és a kiadványainkban megjelenő pedagógiai tartalmak kínálása, azok kiegészítése, folytatásának, lehetősége,
- az INTERAKTIVITÁS ELÉRÉSE, az ÓNOAP szellemiségében való együttgondolkodás, a megvitatás lehetőségének felkínálása,
- a gyermekközpontú szemlélet reprezentálása,
- a mindennapi pedagógiai munka további elméleti és gyakorlati megsegítése,
- az óvodapedagógiai kiadványaink bővebb bemutatása,
- cikkek, pedagógiai munkát segítő oldalak ajánlása,
- konferenciák, szakmai összejövetelek hirdetése, ajánlásainak további lehetősége,
- továbbá lehetőség a pedagógiai munkát segítő kollégákkal, szülőkkel, nagyszülőkkel való kapcsolatfelvételre, számukra ötletek kínálása a szabadidő értékes eltöltéséhez.

Várunk mindenkit szeretettel a Facebookon is! <https://www.facebook.com/ovodaineveles>

Gagnon Eszter

DMOIESZ alapozó program – projektvezető

Kulturális és nyelvalapozó fejlesztőprogram készült magyar óvodapedagógusok közreműködésével a külföldi gyermekek 3–8+ éves korosztály számára

A diaszpóra 150 éves történelmében először valósítottunk meg egy tematikus, kulturális, hagyományörző és magyar nyelvi alapozó programot – melyhez magyar óvodapedagógusok segítségét kértük –, mely 2 hetes ciklusokra építve teljességében majd 60 témát dolgoz fel 3–8 éves vegyes korosztály számára – szókincsében felkészíti az iskolára. E koncepció szerint az óvodapedagógus kéthetenként szombaton 3 órában oktat, tanít, tevékenykedik a gyermekekkel. A szülő elmélyíti ezt az adott témát a következő két hétben, melyhez online kulcsra kész anyagból választhat, letölthet és kiegészítheti saját anyagaival. Rendkívül szerencsések vagyunk, hogy BGA- (Bethlen Gábor Alap-) támogatásból megvalósulhatott ez a projekt.

A diaszpórák közösségeiben évek óta latolgattuk a gondolatot, hogy szeretnénk egy külföldiak igényeinek megfelelően készített tematikus felépített tudásanyagot létrehozni. A 2020. februárjában rendezett Diaszpóra Iskolák Találkozóján, Budapesten egyaránt összeültünk és elhatároztuk, hogy bizony most már lépni kell. Eredeti tervünk szerint a nyári Rákóczi táborban dolgoztunk volna ki a terveket, de sajnos a koronavírus közbeszólt és megakadályozta. A gyerekek viszont nőnek, nem várhattunk tétlenül, így felvettük minden csapattagot Zoom-technológiára teljesen üres lappal, és összeültünk 8 országból, és kidolgoztuk a program vázát az AMIT (Amerikai Magyar Iskolák Találkozója) vezetésével. Ez a csapat lett a **Diaszpóra Óvodák Iskolák Ernyőszerkezete (DMOIESZ)**.

Később csatlakoztak hozzánk a magyarországi fejlesztők, mely hatalmas lendítést hoztak a projekten. Nélkülük sokkal lassabban, talán évek múlva jutottunk volna el az átadásra. Azonban ami még ettől is fontosabb, hogy ez a három csapat, mely Szent-Gály Viola, Vargáné dr. Nagy Anikó és dr. Pálfi Sándor vezetése alatt végezte a munkáját, olyan pedagógiai értéket adott át, amely a jövőben meghatározó szerepű lesz. Ez a 20 fős hazai csapat szívét, lelkét beletette a fejlesztőmunkába, és sok évtizedes pedagógiai gyakorlatát adta át. Ez számunkra felmérhetetlen ajándék, és a programtervek a magyarországi óvodapedagógusok számára is elérhetőek lesznek szeptember 18-tól az www.ovis-terv.org honlapon. Az ajkai EU tehetőségközponti óvodától megkaptuk Nagy Beáta Szilvia által kifejlesztett kimagasló DIFER eredményes matematika programot, mely már az iskoláktól is jó visszajelzést kapott, a gyerekek jobban teljesítenek.

A magyar óvodapedagógusok segítségével négy fő problémát próbáltunk megoldani, melyet az AMIT felmérésekből jeleztek hiánynak a külföldi pedagógusaink:

1. A magyar nyelvtudás már hiányos az első osztályban.
2. Nincs megfelelő anyag, sok a kutatóidővel eltöltött munka. Ha elmegy egy tanár, vagy épp helyettesíteni kell, nem tudjuk folytatni az anyagot, esetleg elmarad az óra.
3. Nincs a kevert korosztályra anyag.
4. A szülőknek nincs anyag, amit követnének, nem mindig ismerik a dalokat, meséket így nehezen tudják otthon foglalkoztatni a gyerekeket magyarul.

Ha az iskolában már hiányosságok vannak, akkor korábban kell fejlesztenünk. Eddig általában az iskolások számára voltak kidolgozott anyagok, de az agy már óvodáskorban készen áll a nyelvfejlesztésre (plaszticitás időszaka), amit eddig nem használtunk ki hatékonyan, ezért esett a programfejlesztés erre a korosztályra.

A hazai foglalkozástervek túl vázlatosak számunkra, és más kihívásokra is kellett megoldást találni. Hadd említsem meg, mire is gondolok:

Miben másak a külföldi, mint a magyarországi óvodák? Miért is volt szükség erre a tervezőre?

- A külföldi óvodák általában **kéthetenként 3 órában találkoznak**. Ez 3,75%-a a hazainak szombatonként, mely a 6. munkanap a héten mind a gyermekeknek, mind a pedagógusok számára, akik gyakran hosszú távolságokat vezetnek egy ilyen foglalkozásra. Hatalmas a kihívás, **csak a családdal összefogva lehet haladni**, nem lehet a hétfői intézményektől elvárni, majd ott megtanul magyarul a gyerek. Gondoljunk arra, hogy ilyen rövid időben fel tudnánk készülni, mondjuk egy ritkább nyelvből, ahol nincs TV és más környezeti behatás, mint pl. portugálból az iskolára? Ugye már érthető is. A tervek tömörök, nincs szabad játék, kézmosás stb. beleépítve, ezt majd a pedagógus eldönti. Az időintervallumok inkább a feladatok közi arányokat mutatják.

- **2 nyelvet, 2 kultúrát nevelünk 1 testben ugyanazon idő alatt** – néhány családban három nyelv is jelen van.

- Az óvodákban önkéntesek dolgoznak, a heti munka után egyre kevesebb idő jut a tervezésre. Nemcsak **időrablót feladat a tananyagkeresés**, de, ha valakit helyettesíteni kell, vagy a pedagógust elveszti az iskola, ritkán van folytatás. **A keresésből felszabadult időt felkészülésre, differenciálásra töltheti a pedagógus az óvodás programtervek használata mellett. Arra is kell figyelniük, hogy az önkéntesek ne égenek ki a túl sok vállalás mellett, legyen idő saját családjukra is.**

- A gyerekek Magyarországon az óvoda mellett rokonoktól, játszótéren, rádiót, tévét hallgatva is elsajátítják a nyelvet. **Ez a külföldön nincs így, még több feladat hárul a szülőkre**, akik legtöbbször nem óvodapedagógus, sem nyelvész, így

a legtöbben próbálkozunk a legjobb ismereteink szerint. Mi, szülők nem mindig tudjuk biztosan, mely anyagot lehet ebben az életkorban bemutatni. A helyi óvodák egész mások (pl. nem tanulnak hosszabb verseket, a gyerekek nem mondanak önállóan mesét, sokkal szegényebb a szókincsük, minimális a matematikai készség a magyarhoz képest, nincs beszédfejlesztési gyakorlat stb.). A kidolgozott programtervek, útmutatók a széles körű témákra, szakanyagot készítettünk, melyek könnyen feldolgozhatók, ha nyomtatják, mint könyvet is lapozhatják a gyerekek, mert sok magazinszerű képanyaggal, mesével teli. A programtervek elérhetőek lesznek online, így pl. a nagymama is tud hozzászólni, kérdezni még skypon is a témában, mert látja az anyagot.

Mi jellemző az itt található programtervekre?

- Ezek az újonnan kidolgozott programtervek olyanok, mint egy „szakácskönyv”. Mindenki egy kicsit másképp főz, eltér a recepttől. A programtervek kidolgozását nem a teljesség, hanem az „igényes minimális” gondolat vezérelte, melyekre mindenki maga építhet még, ha gondolja. Minden terv elején egy saját kidolgozású egységesített összefoglaló szakmai ikonokkal, szókincssel, szükséges kellékekkel tartalomjegyzék található. Minden feladat alatt szerepel az arra a feladatra vonatkozó pedagógiai cél, így tudjuk, mit is szeretnénk fejleszteni, nem csak egy általános „okozati összefüggés”.

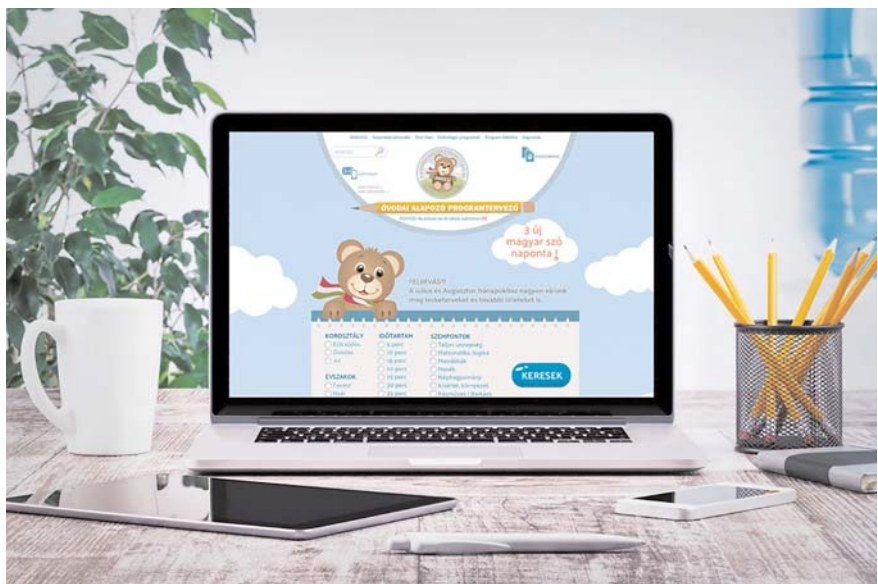
- Szerettünk volna, egy olyan **széles körű témakörre épülő tudásanyagot** ajánlani, mely a napi szóhasználaton túl segít az ismeretbővítésben is. A gyerekek 3 éves korig a családban általában 1000, a hétköznapi élethez szükséges szót tanulnak meg. A programtervek további 1700+ szót kínálnak a táblázatban, de ettől sokkal több szót hallanak majd, ha beszélgetésre, mesélésre is sor kerül. Iskolakezdésre a cél 3000 szó használata, mely elré-

miszhet minket első hallásra, de a programtervek leegyszerűsítik a megvalósítást. Ezért is az „**M3000s szósztráda**” és a hétköznapiakra lefordítva „**3 új magyar szó naponta**” a jelmondat, mert a program szókincsében céltudatosan felkészít az iskolára. MTA-nyelvészünk, dr. Neuberger Tilda kérésünkre összehasonlítja a programtervek szókincsét az OFI és Mozaik tankönyvekkel, hogy az óvoda és az iskola 1 osztályos szókincsében legyen az kellő átfedés.

- A programtervek úgy készültek, hogy bárki követni tudja, és talán részletesnek tűnik egyesek számára, de vannak **másod-** esetleg **harmadgenerá-**

- **6–8+ éves korosztálynak** is van érdekes anyag (szerintünk még a szülőknek is!). Számukra már próbáltuk a **humort** is megjelentetni, mert ez sajátosan magyar, és ezek a mikropillanatok teszik élvezetessé a tanulást, a sikerélményt. Sok helyütt nincs elég azonos életkorú gyermek, és a családi dinamika sem borul meg, nem megy el a nagy mást játszani, komputeren játszani, ha nemcsak az óvodással, hanem a nagyobbakkal is foglalkozunk egyszerre.

- Egy-egy programterv befejeztével a gyerekek egy **próbajelvényt** kapnak, amelyet egy pólóra lehet vasalni, hogy lássák, mennyit is haladnak, és beszélgetjük is őket az előző témákról.

ciós önkénteseink vagy Kárpát-mendenceiek, akik nem Magyarországon jártak óvodába, és nekik szükséges, hogy pl. videón megnézzék még az egyszerűbb mondókat is, hallják az anyanyelvi hanghordozást, lássák a kézmozdulatokat stb.

- Ha nincs ideje a szülőnek, **összerendezett mesék és dalok** találhatók a tervek végén, melyekre csak kattintani kell, minden esélyt megadunk, hogy magyarul hallgassák, lássák az anyagot.

Ma már majdnem minden családban van olyan, aki külföldön él, így azt **szeretnénk, ha a gyerekek** élveznék a cserkész – Rákóczi-táborokat, **ha előbbek lennének a kapcsolatok a hazai rokonokkal, barátokkal**, és ne szakadjanak el a gyerekek a nagyszülőktől. **Most már – az együttműködés eredményeként – nemcsak mondjuk, hogy „beszélj magyarul!”, hanem segítünk is, hogyan kezdjük azt az elején jól az alapoktól.**

(Következő számban folytatjuk.)

Orgoványi Anikó: Kezdődik az óvoda

*Piros labda, fakocka,
kezdődik az óvoda.
Gyülekezik a sok gyerek,
mint szőlőfürtön a szemek.*

*Nem sok mindenkit ismerek,
kicsi szívem picit remeg.
Csüngök még az anyukámon,
mint alma gyerekek a faágon.*

*Mosolyogva kezünk kéri
a sok kedves óvó néni.
Mennyi játék, mennyi kép,
mennyi öröm vár itt még!*

*Énekelünk, rajzolunk,
és közben megokosodunk.
Úgy döntöttem, ide járok,
barátokra itt találok.*